

6. Фестиваль пам'яті Альберто Лисого. URL: <http://www.lvivtoday.com.ua/upcoming-lviv/5522>

7. Alberto Lysy (1935–2009). URL: https://www.naxos.com/person/Alberto_Lysy/100671.htm

8. Alberto Lysy. Biography. URL: <https://www.imdb.com/name/nm3345572/>

9. Alberto Lysy murióen Lausana. URL: <https://www.swissinfo.ch/spa/alberto-lysy-muri%C3%B3-en-lausana/8018254>

10. Antonio Lysy – Cello. URL: https://www.antoniolysy.com/_files/ugd/52447e_637921a55478442cb7fba0f23888e9c0.pdf

11. Hommagean Alberto Lysy. URL: <https://www.anzeigervonsaanen.ch/2020/02/hommage-alberto-lysy.html>

REFERENCES

1. Antonenko, A. Povremennia maestro... U Lvovi z uspihom vidbuvaetsia Miznarodnyi festyval im. Alberto Lysoho [There turn of the maestro... The International Festival named after Alberto Lysy]. Available at: <https://m.day.kyiv.ua/uk/article/kultura/povremennya-maestro> [in Ukrainian].

2. Bryzghun-Sokolyk, O. (1987). Skrypal A.-I. Lysyi u Toronto [Violinist A.-I. Lysy in Toronto]. *Freedom*. Pat. 105. pp. 2; 4. [in Ukrainian].

3. Karas, H. (2015). Ukrainke muzychne diasporoznavstvo v systemi navchalno-vykhovnoho protsesu suchasnoi vyshchoi shkoly Ukrainy [Ukrainian musical diaspora studies

in the system of the educational process of the modern higher school of Ukraine]. *Bulletin of Lviv University. Art history series*. Issue 16. Part 1. pp. 38–43. [in Ukrainian].

4. Sikorska I. Lysyi Albert (Ivan) [Lysy Albert (Ivan)]. *Encyclopedia of Modern Ukraine*. Available at: http://esu.com.ua/search_articles.php?id=54920 [in Ukrainian].

5. Festyval im. Alberto Lysoho. Kontsert-vidkryttia [Festival named after Alberto Lysy. Opening concert]. Available at: <https://lviv.vgorode.ua/event/festival/2561406-festyval-im-alberto-lysoho-kontsert-vidkryttia> [in Ukrainian].

6. Festyval pamiati Alberto Lysoho [Festival in memory of Alberto Lysy]. Available at: <http://www.lvivtoday.com.ua/upcoming-lviv/5522> [in Ukrainian].

7. Alberto Lysy (1935–2009). Available at: https://www.naxos.com/person/Alberto_Lysy/100671.htm [in English].

8. Alberto Lysy. Biography. Available at: <https://www.imdb.com/name/nm3345572/> [in English].

9. Alberto Lysy murióen Lausana. Available at: <https://www.swissinfo.ch/spa/alberto-lysy-muri%C3%B3-en-lausana/8018254> [in Spanish].

10. Antonio Lysy – Cello. Available at: https://www.antoniolysy.com/_files/ugd/52447e_637921a55478442cb7fba0f23888e9c0.pdf [in English].

11. Hommagean Alberto Lysy. Available at: <https://www.anzeigervonsaanen.ch/2020/02/hommage-alberto-lysy.html> [in German].

Стаття надійшла до редакції 02.02.2023

УДК 811.111:619:371.3(477.83)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.274342>

Михайло Подоляк, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри української та іноземних мов імені Яким Яреми Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького

ІСТОРІЯ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ НА ВЕТЕРИНАРНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ У ЛЬВОВІ

У статті розглянуто історію викладання іноземної мови у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Часовий період дослідження становить понад два століття. Виявлено, що до 1923 р. в університеті не існувало окремої дисципліни з вивчення іноземної мови. До Другої світової війни на факультеті викладали переважно німецьку мову, а опісля – англійську. Проаналізовано навчально-методичну літературу усього періоду викладання іноземної мови в університеті. Виявлено, що при викладанні іноземної мови використовувалася англомова наукова література 1960–1980-х рр.

Ключові слова: іноземна мова; історія ветеринарної медицини; навчально-методична література.

Літ. 11.

Mykhailo Podoliak, Ph.D. (Pedagogy), Associate Professor of the Ukrainian and Foreign Languages Department n.a. Ia. Iarema Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies of Lviv

HISTORY OF FOREIGN LANGUAGE TEACHING AT THE VETERINARY FACULTY IN LVIV

Stepan Gzhytskyi National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies in Lviv is the oldest higher educational institution of veterinary specialization in Ukraine and one of the oldest in Central and Eastern Europe; the year 1784 is considered the beginning of its foundation. In 1923 at the Academy of Veterinary Medicine, the study of three foreign languages began: elementary courses in English and French and a higher course in German. During the German occupation, students studied the German language for 6–10 hours every week during the entire period of study. After the German occupation, the

department was restored in August 1944. Since then, three foreign languages have been taught at the department: English, German and French. At the end of the 1980s, the development and publication of methodological manuals on Latin, German and English became the central research issue of the Department of Foreign Languages. With the independence of Ukraine, a new form of organization of the department's pedagogical process became the modular rating system, which was developed and put into practice as a forerunner of the credit-modular system. We analyzed 206 textbooks of different levels of complexity, different types of speech activity (reading, writing, grammar, etc.) and from different years, starting from the 1950s. Educational and methodological literature of the Austro-Hungarian period was analyzed. Therefore, most of such literature was written in German, i.e. specialist textbooks, for example, anatomy, histology, physiology, were written in German. Most of the educational and methodological literature on a professional foreign language appeared in the post-war period. Especially a lot of educational and methodical literature appeared at the department in the 1960s. It was found that English-language scientific literature of the 1960–1980s was used in the teaching of a foreign language. Since 2008, teachers of the Department of Foreign Languages have been using textbooks published mostly in Great Britain and the USA, which were developed in accordance with the Common European Framework of Reference for Languages.

Keywords: foreign language; history of veterinary medicine; educational and methodological literature.

Постановка проблеми. Ветеринарна медицина є важливою галуззю економіки України. Вона покликана не лише розвивати сільське господарство, а й слідкувати за дотриманням безпечності та якості продуктів харчування. Саме тому треба приділяти велику увагу розвитку системи підготовки кадрів для ветеринарної медицини.

Історія підготовки ветеринарних лікарів у Західній Україні бере початок з Австро-Угорської імперії, з моменту заснування Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. З того моменту процес підготовки ветеринарних лікарів у Львові зазнавав багатьох змін через зміну країн, в складі яких перебував Львів та регіон. У цьому контексті важливо дослідити та проаналізувати процес підготовки кадрів для ветеринарної медицини у сфері навчання іноземної мови.

Аналіз основних досліджень та публікацій демонструє, що проблемами підготовки кадрів для ветеринарної медицини займалися: В. Бусол, А. Свтушенко, Д. Бондаренко, В. Ситнік [1], В. Лашкул [4], М. Цвіліховський [8], Т. Іщенко [2]; порівняльним аналізом підготовки ветеринарних лікарів в Україні та за кордоном: О. Канівець [3] та О. Пилипенко [6]. Проте дослідженням окремих аспектів навчального процесу на ветеринарних факультетах, зокрема вивченням історії викладання іноземної мови, науковці не приділялося достатньо уваги.

Отже, **мета статті** полягає у дослідженні та висвітленні процесу навчання іноземної мови студентів ветеринарного факультету у Львові.

Виклад основного матеріалу. Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького є найстарішим вищим навчальним закладом ветеринарного спрямування в Україні та одним з найдавніших в Центральній і Східній Європі. Початком його заснування вважають 1784 р., коли у Львівському університеті на медичному факультеті було відкрито кафедру ветеринарії.

Проте лише у 1923 р., у тодішній Академії ветеринарної медицини, розпочалося вивчення трьох

іноземних мов: початкові курси з англійської та французької і вищий курс з німецької мови. Оскільки в ті часи кафедри іноземної мови як структурної одиниці, не існувало, то заняття відбувалося у формі факультативів.

Під час німецької окупації, (1942) на базі Львівського ветеринарного інституту були відкриті Державні ветеринарні фахові курси. На них вивчали німецьку мову по 6–10 годин щотижня протягом усього періоду навчання. Після німецької окупації у серпні 1944 р. кафедра була відновлена. Відтоді викладалися три іноземні мови: англійська, німецька та французька.

У кінці 1980-х рр. центральним питанням дослідження кафедри іноземних мов стали розробка та публікація методичних посібників з латинської, німецької та англійської мов. Основною методикою викладання іноземних мов на кафедрі стало те, що, починаючи з першого курсу, навчальний процес базувався, крім загальнонавчальної лексики, на спеціальній літературі за профілем інституту, а саме – ветеринарній.

Зі здобуттям Україною незалежності новою формою організації педагогічного процесу кафедри стала модульно-рейтингова система, яка була опрацьована і запроваджена у практику як передвісник кредитно-модульної системи.

Австро-угорський період існування університету характеризується використанням німецької мови, оскільки вона була державною мовою. Проте, відомо, що мовою викладання в цей період була в основному латинська, рідше використовували німецьку. Наприклад, у розкладі занять за 1787/88 рр. ми не знаходимо такого предмету, як іноземна мова [5, 36–37]. Розклад складено латинською мовою, тому можемо вважати, що заняття проводилися іноземною мовою, оскільки для усіх національностей, які в той час вчилися в університеті, латинська мова не була рідною. Отже можемо вважати, що тогочасні студенти знали добре іноземну мову, а саме – латинську.

Окрім того, детально вивчаючи навчальні плани 1807 р., можемо помітити, що в них немає такого предмету, як іноземна мова, а заняття велися німе-

цькою та латинською мовами [5, 39]. Проте пізніше, у 1881 р., після реформування навчального закладу ветеринарного спрямування у “Цісарсько-королівську ветеринарну школу і школу кування коней разом із клінікою для тварин у Львові” заняття починають вестися вже польською мовою. Вступні іспити в школу склалися також і з польської мови та стилістики, німецької мови та інших предметів. Проте в розкладі все ще не знаходимо предмету “іноземна мова”. Враховуючи те, що з 1881 у 1896 р. в університеті було лише 18,5 % українців серед усіх студентів, то можемо стверджувати, що тогочасні українські студенти вчилися іноземною мовою та складали іспити на поступлення також з іноземної мови [5, 77]. З 1901 до 1922 р. в навчальних планах академії також не знаходимо іноземної мови [5, 89].

З 1923 р. в академії вперше запровадили курс англійської та французької мов, окрім вже наявного з німецької. Цей курс був факультативним і проводився по дві години на тиждень. Важливо також зазначити, що студенти проходили практику з сільського господарства і розведення тварин після 2, 3 або 4 курсу. Цю практику могли зарахувати, якщо студент знав хоча б одну іноземну мову [5, 131].

У навчальних планах 1931–1932 рр., на п'ятому році навчання, вже спостерігаємо лекторат з таких предметів: французька, англійська, німецька мови, які тривали три триместри [5, 149]. В період (1930–1939) в академії підвищувався інтерес до вивчення та використання в науковій сфері іноземних мов. Багато творів друкувалися німецькою, французькою та італійською мовами. Багато професорів володіли двома і більше іноземними мовами [5, 189].

Зміни в навчанні мов спостерігаємо у період Другої світової війни (1939–1945). Стосувалися ці зміни здебільшого запровадження у навчальний процес курсу українська мова. Так, для студентів і викладачів неукраїнців було запроваджено вивчення української мови. Окрім того, в інституті вивчалася і російська мова (60 годин). Проте ці зміни у навчальному процесі відбувалися до 1941 р., а отже під час окупації Західної України радянськими військами. Цей період також характеризується активною українізацією інституту. Вона стосувалася добору викладачів українського походження; у 1939 р. було засновано кафедру української мови; викладачі євреї та поляки, а також студенти, були змушені вивчати українську мову, щоб весь навчальний процес вівся лише нею [5, 193–194].

Під час німецької окупації Львова ветеринарний інститут продовжив роботу, але вже як Львівські державні ветеринарні фахові курси. Мовою викладання тут була німецька, тому студенти та викладачі були змушені відвідувати ще і курси німецької мови. Лекції викладалися німецькою мовою, а практичні – мовою, якою говорив асистент (здебільшого українська або польська) [5, 224].

У 1944 р. з ветеринарного інституту виїхали більшість польських науковців і викладачів, здебільшого до Любліна і Вроцлава. Тому у 1946 р. в інституті ніхто вже не викладав польською мовою; українською також викладали мало, хоча було дозволено викладати українською та російською мовами. Проте до 1950 р. українська мова майже зникла з процесу викладання [5, 234]. У 1947 р. відповідно до наказу ректора заборонялося листування службовців Львівського ветеринарного інституту з іноземними установами, а знання іноземних мов вважалося схиланням перед “буржуазним заходом” [5, 237]. Проте навчання іноземних мов продовжувалося. В інституті вивчалися англійська, німецька та французька мови, а також латина.

Важливим аспектом дослідження методики викладання іноземних мов ветеринарним студентам є аналіз навчально-методичної літератури, особливо з точки зору її ефективності при формуванні іншомовної комунікативної компетентності студентів. Оскільки ветеринарні школи в Україні починають з'являтися в XIX ст., то закономірно спочатку розглянути навчально-методичну літературу того періоду. Важливо зауважити, що протягом всього періоду викладання іноземної мови на ветеринарній спеціальності в Україні не існувало уніфікованого і затвердженого підручника з іноземної мови за професійним спрямуванням для студентів ветеринарних спеціальностей. Тут мається на увазі той факт, що не існує в українських ЗВО, де готують спеціалістів ветеринарної медицини, уніфікованого підручника з іноземної мови, на протипагу, скажімо, менеджменту чи маркетингу, підручників яких є достатньо.

Ця проблема не нова, і вона існувала з початків підготовки ветеринарних фахівців в Україні. Розробляючи навчально-методичну базу свого предмету, викладачі використовували надзвичайно різноманітну джерельну базу, постійно вдосконалюючи її. Тому наш аналіз навчальної літератури охоплюватиме навчальні підручники, які були спрямовані на вдосконалення певного окремого виду мовленнєвої діяльності, а саме читання, письма, граматики тощо.

На основі аналізу тем та рекомендованої літератури робочих програм, усного спілкування з викладачами, які працювали в ці періоди на кафедрі української та іноземних мов ЛНУВМБ ім. С.З. Гжицького, а також здійснивши опитування колишніх студентів університету, ми зробили вибірку найчастіше вживаних навчально-методичних матеріалів, які використовували викладачі у навчальному процесі в період з 1960-х рр. і до сьогодні. Ці підручники та посібники використовувалися як в аудиторній так і в самостійній роботі.

Як було вже зазначено, Львівський ветеринарний університет був заснований за часи панування Австро-Угорської імперії та території Львівщини.

Тому закономірно, що більшість навчальної літератури була німецькою мовою. В університетській бібліотеці знаходимо фахові підручники, наприклад, з анатомії, гістології, фізіології і т.д., німецькою мовою, проте не виявивши жодного підручника, який би прямо чи опосередковано вказував на те, що в той час в університеті викладали будь-яку іноземну мову. Можемо припустити, що єдиною іноземною мовою, яку вивчали студенти-ветеринари, була латинська, оскільки більшість ветеринарних термінів є латинського або грецького походження. Проте досліджуючи архіви університету, ми не знайшли методичних розробок або підручників з латинської мови також. Подібну ситуацію спостерігаємо і в міжвоєнний період.

Незважаючи на брак джерел стосовно викладання іноземних мов в університеті в часи Австро-Угорської імперії та Польщі, існує чимало навчально-методичної літератури з фахової іноземної мови вже у післявоєнний період. Особливо багато її появляється на кафедрі у 1960-ті рр. Нами було опрацьовано 206 підручників різного рівня складності, різних типів мовленнєвої діяльності (читання, письмо, граматики і т.д.) та різних років, починаючи з 1950-х.

Часто використовувалася книжка з професійними ветеринарними текстами “Zoology” В. Шаляєва та Н. Рикова у перекладі О. Табачнікової (1966). Цей підручник активно використовувався викладачами для читання та перекладу. Він містить опис англійською мовою усіх класів тварин, їх живлення, органи, розмноження і т.д. Підручник детально описував анатомічні, фізіологічні морфологічні та інші особливості організму усіх класів тварин. Додатково в ньому є малюнки органів або тварин з описом і позначенням кожної деталі організму тварини.

Граматику у 1960–1970-ті рр. вивчали за підручником “Грамматика английского языка” М. Беяєва (1968), що був рекомендований міністерством освіти Радянського союзу для студентів нелінгвістичних університетів. У ньому міститься пояснення (російською мовою – прим. авт.), на нашу думку, досить просте та доступне для розуміння, з прикладами та вправами для самоконтролю.

Часто використовували підручник Е. Шубіна та В. Сителя “Грамматика английської мови” 1966 р. видання. Варто наголосити, що пояснення граматичних категорій в підручнику подане українською мовою, але це переклад з російського видання. Рівень складності цього підручника становить lower intermediate або B1 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. Проте єдиний недолік, на нашу думку, – це відсутність вправ, тобто пояснення в ньому йдуть без практичного засвоєння матеріалу.

Англійська мова для студентів зооветеринарних інститутів, опублікований Т. Кругловою у 1976 р.,

був досить широковживаний на зооветеринарних факультетах України. Цей підручник містить інформативні тексти за спеціальністю “ветеринарна медицина”, зі свого боку, наповнені англійськими термінами та вправами на їх переклад (*на російську мову – прим. авт.*). Вправи, вміщені у ньому стосуються здебільшого розуміння текстів – перекласти речення з тексту, відповіді на питання, вставити пропущене слово тощо. Проте також є чимало і граматичних вправ, але без попереднього пояснення граматичних правил. Доповнена і скоригована версія цього підручника вийшла у 1983 р. Основною відмінністю пізнішої версії є те, що вона містить лише спеціалізовані тексти для читання і перекладу.

Окрім підручника Т. Круглової, часто використовували підручник А. Белоусової, Е. Сперанської та В. Яблокова “Книга для чтения на английском языке для ветеринаров и зооинженеров” (1979). Цей підручник призначений для вдосконалення читання іноземної літератури студентами ветеринарного спрямування. Він містить спеціалізовані тексти з фаховою термінологією. Разом з цим підручником викладачі часто давали студентам словник ветеринарних термінів, який містив 1500 слів. Це п’ятимовний словник, укладений спеціально для студентів ветеринарних спеціальностей.

Важливим свідченням того, що освіта в Радянському Союзі не стояла осторонь основних актуальних тогочасних досліджень у сфері ветеринарної медицини, свідчить той факт, що у бібліотеці кафедри української та іноземних мов ми виявили фаховий американський журнал з ветеринарної медицини American Journal of Veterinary Research від 1960 до 1968 р. [9], а також часопис, який видавався у Великобританії “Journal of Comparative Pathology” 1980–1986 рр. [11]. Ці журнали були передовсім ефективними для вивчення іноземних мов з того аспекту, що студенти-ветеринари могли не лише читати та перекладати фахові терміни, а й аналізувати практичне застосування англійської мови у статтях і доповідях. Проте недоліком цієї навчальної літератури, на нашу думку, є трудність її сприйняття через вживання складних академічних граматичних структур, активне використання академічної лексики тощо. Також часто використовувалася словник ветеринарних термінів, виданий на базі XXI світового ветеринарного конгресу у 1979 р. [10].

Іншим широковживаним підручником був “Get it right”, укладений Д. Поуві у 1984 р. Досліджуючи робочі програми та зі слів викладачів, які працювали у 1980-х рр. на кафедрі іноземних мов, цей підручник часто використовували для вивчення лексики, словосполучень і їх вживання. Ним послуговувалися на першому курсі, оскільки він не містить спеціалізованих термінів, а зміст складається із загально-живаних лексичних тем. Також часто використо-

вувався підручник виданий у 1959 р. у Лондоні Р. Смісом. В ньому містяться тексти на ветеринарну тематику, проте без широкого вживання термінів або спеціалізованої лексики.

Варто також звернути увагу і на підручники, які були видані вже за часів незалежної України, а саме, починаючи з 1991 р. Протягом ще багатьох років після здобуття Україною незалежності, викладачі іноземних мов використовували розробки та підручники, які були розроблені та опубліковані в УРСР. Проте вже після 1991 р. з'являється багато українських розробок. Популярністю серед викладачів кафедри іноземних мов користувався підручник П. Бех, Л. Биркун "Англійська мова", виданий у 1993 р. Спеціалізованих ветеринарних термінів в ньому не було, проте досить простим та доступним є пояснення граматичних тем і лексики загального вжитку. Він також містить тексти на читання та переклад, діалоги, словник найуживаніших слів і т.д.

Також часто використовувався при навчанні іноземних мов студентів ветеринарного факультету підручник під назвою "Спілкуємося англійською мовою" за редакцією П. Корнеса та Н. Гайдук [7]. Викладачі використовували його при поясненні граматичних та лексичних тем, читання і перекладання текстів.

Чимало підручників було укладено й опубліковано кафедрою української та іноземних мов ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького. Зокрема підручник "англійська для ветеринарів", укладений М. Падурою у 2014 р. Він містить тексти з ветеринарною лексикою, терміни для вивчення, граматичні теми тощо, забезпечуючи майже всі компетентності, які стосуються іноземної мови у процесі підготовки фахівця ветеринарної медицини. У ньому також є чимало методичних рекомендацій та розробок, які вдосконалювали вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням. Порівнюючи підручники з іноземної мови, або іноземної мови за професійним спрямуванням після 1991 р. видані в УРСР та в незалежній Україні можна з певністю стверджувати, що більшість містять пояснення українською або англійською мовами, рідше російською. Протилежне можна було спостерігати в часи УРСР, коли пояснення у підручниках здебільшого давалися російською мовою, рідше – українською. Англійською мовою були пояснення в підручниках вищого рівня володіння мовою.

Починаючи з 2008 р. запроваджуються підручники, видані здебільшого у Великобританії, які були розроблені відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти та відповідно до рівнів (A1–C2). Відтоді українських ЗВО з'явилося дуже багато різноманітних підручників для різних спеціальностей, таких, як наприклад: Professional English in Use Medicine, Business Communication Skills, English for Aviation і т.д. Проте підручника з про-

фесійної англійської для ветеринарів не було видано не лише в Україні, а й закордоном.

Викладачі іноземних мов використовують лексичні теми з медичних підручників, семантична складова термінів яких здебільшого збігаються або є дуже подібними в українській та англійських мовах (*печінка – орган в людини і в тварини прим. авт.*). Також на перших заняттях викладачі стараються дати загальні лексичні теми, які є в багатьох підручниках. Принагідно зазначимо, що також використовуються підручники зі спеціалізованою лексикою, які були видані в період 1960–1990 рр.

Викладачі кафедри іноземної мови використовують такі підручники з граматики: Grammarway 4, Round Up, Grammar Spectrum, Grammar and Vocabulary тощо. Викладачі підбирають рівень підручника відповідно до рівня студентів. Опитавши викладачів кафедри іноземної мови, зазначимо, що найвищий рівень знань студентів-ветеринарів з граматики – в середньому B2. Тому підручники з граматики рівня C1, C2 або Advanced здебільшого не використовуються.

Також варто наголосити, що під час нашого аналізу змісту навчальних матеріалів для студентів ветеринарної спеціальності, нами не було знайдено жодної теми політичного характеру. Усі теми підручників починаючи з 1960-х років були суто на ветеринарну тематику. Проте в робочих програмах тих часів мали бути присутні декілька політичних тем на семестр. Викладачі іноземних мов, розробляючи заняття, брали їх з інших доступних джерел.

Висновок та перспективи подальших досліджень. Отже, викладання іноземних мов на факультеті ветеринарної медицини у Львові має тривалу та різноманітну історію. Початком викладання іноземних мов вважаємо період Австро-Угорської імперії, коли студенти навчалися латинською мовою. З 1923 р. офіційно був введений курс іноземної мови. Відтоді на факультеті викладають такі іноземні мови: англійська, німецька, латинська та французька. До Другої світової війни, та під час неї, на факультеті переважала німецька мова, а після – англійська. Проаналізувавши навчально-методичну літературу, зазначимо, що її тематика стосувалася переважно ветеринарної спеціальності та загальнонавчальної мови; проте були також і теми політичного характеру. В сучасному навчальному процесі на кафедрі іноземних мов використовуються підручники британських і американських видавництв.

Перспективою подальших досліджень вважаємо в аналізі методик, які використовуються для викладання іноземної мови на ветеринарному факультеті, а також обґрунтуванню впровадження новітніх технологій у навчальний процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бусол В.О., Євтушенко А.Ф., Бондаренко Д.І., Ситнік В.А. Організація ветеринарної справи: *Підручник для*

аграрних вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації. Київ: Культурноосвітній, видавничо-поліграфічний центр "Златояр". 2005. С. 348.

2. Іщенко Т.Д. Ветеринарна освіта в Україні: сучасний стан і перспективи. *Науковий вісник ветеринарної медицини*. Біла Церква. 2010. Вип. 6 (79). С. 164.

3. Канівець О.М. Професійна підготовка лікарів ветеринарної медицини у Великій Британії та Україні: монографія. Київ: Видавництво "Логос". 2015. С. 260.

4. Лашкул В.А. Аналіз процесу навчання майбутніх лікарів ветеринарної медицини у вищому аграрному закладі освіти в аспекті формування професійно-етичної компетентності. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Педагогіка, психологія, філософія*. 2015. Вип. 208 (2). С. 156–172.

5. Львівська державна академія ветеринарної медицини імені С.З. Гжицького (1784–1999). Львів: Модерн-2, 2000. С. 904.

6. Пилипенко О.П. Професійна підготовка фахівців ветеринарного профілю у ВНЗ Німеччини: автореф. дис. канд. пед. наук: 13.00.04. Теорія і методика професійної освіти. Київ. 2018. С. 23.

7. Спілкуємося англійською мовою / За ред. Корнеца П. і Гайдук Н. Львів: СП "Бак", 1998. С. 276

8. Цвіліховський М.І. Професійна підготовка фахівця ветеринарної медицини. Київ: ЦП "Компринт". 2014. С. 160.

9. American Journal of Veterinary Research. Published by American Veterinary Medical Association, 1964. Vol. 21, No. 85. P. 1137.

10. Concise glossary of veterinary terms (English, French, German, Spanish, Russian). *XXI World Veterinary Congress*. Moscow 1979. Внешторгиздат. Изд. № П624/2. С. 97.

11. *Journal of Comparative Pathology*. Published by Academic Press London, 1984. Vol. 94, No 2. P. 321.

REFERENCES

1. Busol, V.O., Yevtushenko, A.F., Bondarenko, D.I. & Sytnik, V.A. (2005). Orhanizatsiia veterynarnoi spravy: Pid-ruchnyk dlia ahramykh vyshchykh navchalnykh zakladiv I-II rivn iv kredytatsii [Organization of veterinary affairs]. *Text-book for agricultural higher educational institutions of accreditation levels I-II*. Kyiv, p. 348. [in Ukrainian].

2. Ishchenko, T.D. (2010). Veterynarna osvita v Ukraini: suchasnyi stan i perspektyvy [Veterinary education in Ukraine: current state and prospects]. *Scientific Bulletin of Veterinary Medicine*. Bila Tserkva, Vol. 6 (79). p. 164. [in Ukrainian].

3. Kanivets, O.M. (2015). Profesiina pidhotovka likariv veterynarnoi medytsyny u Velykii Brytanii ta Ukraini [Professional training of veterinary medicine doctors in Great Britain and Ukraine]. Kyiv, p. 260. [in Ukrainian].

4. Lashkul, V.A. (2015). Analiz protsesu navchannia maibutnikh likariv veterynarnoi medytsyny u vyshchomu ahramomu zakladi osvity v aspekti formuvannia profesiino-etychnoi kompetentnosti [Analysis of the training process of future doctors of veterinary medicine in a higher agrarian institution of education in the aspect of formation of professional and ethical competence]. *Scientific Bulletin of the National University of Bioresources and Nature Management of Ukraine. Series: Pedagogy, psychology, philosophy*. Vol. 208 (2). pp. 156–172. [in Ukrainian].

5. Lvivska derzhavna akademiia veterynarnoi medytsyny imeni S.Z. Gzhytskoho (1784–1999) [Lviv State Academy of Veterinary Medicine named after S.Z. Gzhitskyi (1784–1999)]. Lviv, 2000. p. 904. [in Ukrainian].

6. Pylypenko, O.P. (2018). Profesiina pidhotovka fakhivtsiv veterynarnoho profilu u VNZ Nimechchyny [Professional training of veterinary professionals at German universities]. *Extended abstract of candidate's thesis*. Kyiv, p. 23. [in Ukrainian].

7. Spilkuemosia anhliiskoio movoio [We communicate in English]. (Eds.). Kornesa P. & Haiduk N. Lviv, 1998. p. 276. [in Ukrainian].

8. Tsvilikhovskiy, M.I. (2014). Profesiina pidhotovka fakhivtsia veterynarnoi medytsyny [Professional training of a specialist in veterinary medicine]. Kyiv, p. 160. [in Ukrainian].

9. American Journal of Veterinary Research. Published by American Veterinary Medical Association, 1964. Vol. 21, No. 85. p. 1137. [in English].

10. Concise glossary of veterinary terms (English, French, German, Spanish, Russian). *XXI World Veterinary Congress*. Moscow 1979. Vneshtorhyzdat. No. P 624/2. p. 97. [in English].

11. *Journal of Comparative Pathology*. Published by Academic Press London, 1984. Vol. 94, No 2. p. 321. [in English].

Стаття надійшла до редакції 07.02.2023

"Освіта – найвишнзначніше з усіх земних благ, але тільки тоді, коли вона найкращої якості. Інакше вона абсолютно марна".

Редьярд Кіплінг
англійський поет і прозаїк

"Будь-яке навчання людини – це не що інше, як мистецтво сприяти прагненню природи до свого розвитку".

Йоганн Генріх Песталоцці
швейцарський педагог-новатор

